

tage Bestemmelse, uden at indhente Rigsdagens Samtykke dertil. Ligesom dette følger af den almindelige statsretslige Opfattelse af Regjeringens Stilling — som ogsaa udtalt i Generalprokurørens Betænkning angaaende Porcellænsfabrikken's Salg, der findes i Reskriptsamlingen for 1852 S. 193 — saaledes er det ogsaa i fuldeste Overensstemmelse med den Praxis, der lige siden Grundloven af 5te Juni 1849 stadigt har været fulgt uden at møde nogenformelt Indsigelse enten fra Statsrevisionen eller fra Rigsdagen. I saa Henseende skulle vi oplyse, at der i Aaret 1851—74 uden nogenformelt Bemyndigelse fra Rigsdagens Side er afhændet Statsieendomme til et Beløb af henved 2 Mill. Kr., deriblandt adskillige større Eiendomme, saasom i 1851 Pakhuse paa St. Anne Plads til Beløb 192,000 Kr., et Pakhus paa Christianshavn c. 90,000 Kr., den kgl. Malmølle c. 100,000 Kr.; i 1852 de forrige Konsumtionsstriverboliger 117,000 Kr., i 1853 Byggegrunde i Nyboder til Beløb 311,000 Kr.; i 1854 Gaarden paa Hjørnet af Garnisonsplads og Amaliegade c. 188,000 Kr., og som et særdeles betegnende Exempel kan fremhæves i 1855 Salget af Børsbygningen for 140,000 Kr. Vel har der i enkelte andre Tilfælde været givet Bemyndigelse enten ved Finantsloven eller ved særlige Love til at sælge Statsieendomme, der ikke vare Domæner; men heraf kan der selvfølgelig ikke udledes nogen Underkjendelse af den oven nævnte med almindelige statsretslige Begreber stemmende Praxis. Med Hensyn til den her foreliggende Eiendom har man derimod brugt en fuldkommen foretøkt Udtryksmaade, idet man paa Finantsloven har anslaaet et Beløb for „de Summer, som antages kontant at ville indkomme ved Salg af den og andre Eiendomme“. Bemyndigelsen er altsaa ikke givet ved Finantsloven, men den er forudsat at være tilstede — Noget, der især bliver klart, naar man henser til, at Positionen efter først at have specielt opregnet nogle Eiendomme, tilføjer: „og andre Eiendomme“. Medens altsaa Ministeren uden Hensyn til den nævnte Position i Finantsloven havde fuld Bemyndigelse til at foretage Salget, kan det vel ikke negtes, at hans Ret dertil bliver saa meget klarere ved denne Position, der jo kun kan opfattes som en Opfordring til Ministeren om at fremme Afhændelsen, en Udtalelse af Kongens og Rigsdagens Nisse om at se den iværksat.

Ligesom altsaa Ministerens Beføjelse til overhovedet at sælge Kirkepladsen m. B. er ubestridelig, saaledes tro vi heller ikke, at der kan reises nogen grundet Tvivl om hans retlige Beføjelse til at foretage Salget paa den Maade og paa de Vilkaar, paa hvilke det er fket. Vel er det bemærket, at, da den ved Finantsloven givne Salgstilladelse omfattede Kirkepladsen og den derpaa værende Ruin, har der ingen Berettigelse været til — saaledes som det antages at være fket — at sælge Kirkepladsen uden Ruinen. Men denne Bevisførelse lider af tre væsentlige Urigtigheeder. For det Første er nemlig — som oven udviklet — Bemyndigelsen til Salget ikke givet ved Finantsloven, men forudsat deri. For det Andet synes det — selv under en modsat Opfattelse — klart, at en Bemyndigelse til at sælge to Gjenstande ikke just kan opfattes som et Forbud mod at sælge den ene af dem, eller en Tilladelse til at sælge en Gjenstand betragtes som et Forbud mod at sælge en Del deraf. Og endelig beror det paa en Misforståelse, naar Flertallet ikke antager „Ruin“ for indbefattet under Salget. Herom kunne vi blot henvise til det som Bilag 3 trykte Skjøde fra Statskassen til Statsraadet i Tietgen. Dette udviser, at hele Kirkepladsen med „Ruin“ er solgt, men at Kirken, saa snart den er fuldført, bliver Statens Eiendom, og at „Ruin“ og dens Plads imidlertid tjener Staten som Pant for Opfyldelsen af Kjøberens Forpligtelse til at opføre Kirken. Naar det dernæst som et Punkt, hvori Ministeren formentlig har overskredet sin lovlige Bemyndigelse, er anført, at han skulde have paadraget Statskassen en Forpligtelse til en fremtidig Overtagelse af en Kirke, da beror dette paa en — os isøvrigt uforklarlig — Feiltagelse. Hverken Kjøbekontrakten eller Skjødet indeholder Noget om en saadan Forpligtelse for Statskassen, og der er os ikke bekjendt noget andet Datum, hvorpaa den kunde tænkes begrundet. Søvrigt ville vi nedenfor komme nærmere ind paa Statens eventuelle Forhold til den fuldførte Kirke.

Endelig synes Flertallet at ville gjøre gjældende, at den Bemyndigelse, Ministeren havde til Salget, nødvendig maatte opfattes saaledes, at den kun kunde anvendes til at staffe en Pengelindtagt for Statskassen, og at det derfor er en Overtrædelse af Bemyndigelsen, naar han har foretaget Salget saaledes, at man tillige har stræbt at staffe Kirken fuldført. Dette tro vi imidlertid er en fuldkommen Misforståelse af denne Sags Stilling og historiske Udvikling. Thi Sagen om Marmor Kirkens Anvendelse har en lang Historie, ogsaa i Rigsdagen; men igjennem alle de Forslag, der ere fremkomne fra Regjeringen, og gjennem alle de Forhandlinger, der have været førte, har den Anskuelse stadig trængt sig frem i Forgrunden, — bestemt og klart fra Regjeringens Side, men ofte ogsaa tydeligt fra andre Sider, — at det vilde være den beklageligste Løsning, om man maatte bestemme sig til at nedrive denne Bygning, og saaledes ikke blot tilintetgjøre de store Værdier, som Fortiden havde nedlagt deri, men ogsaa udsette et Mindesmerke om en interessant Udvikling i vort Fædrelands Kunst. Hvilken Betydning der af de mest kompetente Dommere er tillagt Marmor Kirken i Kunstnerisk Henseende, fremgaar tilstrækkeligt af de toende som Bilag 1 og 2 trykte Betænkninger fra Kunstakademiet, under hvilke findes Navne af de betydeligste Kunstnere i vort Land. Derfor har enhver Regjering siden den frie Forfatnings Indførelse modsat sig Tanken om at nedrive Mar-